

بسمه تعالی

شعار هفته پژوهش : بدون پژوهش و مطالعه تصمیم گیری نکنیم

برای پژوهش، تعاریف متعددی شده است. برخی آن را، مطالعه آگاهانه، برنامه‌ریزی شده و روشمند به هنگام رویارویی با مسأله‌ای پیچیده و مبهم به قصد ایجاد وضوح و رفع پیچیدگی و ابهام از آن مسأله گفته‌اند .

اهمیت و ضرورت پژوهش

- نوع و سطح فعالیت‌های پژوهشی یکی از شاخص‌های اصلی توسعه و پیشرفت محسوب می‌شود. موفقیت در تمام فعالیت‌های مربوط به توسعه صنایع، کشاورزی، خدمات و... به گونه‌ای به گسترش فعالیت‌های پژوهشی بستگی دارد. در واقع پژوهش یکی از محورهای مهمی است که ضامن پیشرفت و توسعه پایدار در هر کشور به شمار می‌آید. اگر پژوهشی نشود، دانش بشری افزایش نخواهد یافت و دچار سکون و رکود خواهد شد. بدون انجام پژوهش امور آموزشی نیز از پویایی و نشاط لازم نیز برخوردار نخواهد بود. همه آنچه به عنوان پیشرفت علوم در دوره‌های گوناگون تاریخ می‌شناسیم، حاصل تلاش افرادی است که در کار خود رویکردی پژوهشی داشته‌اند و ذهن پرسشگرشان همواره محرکی برای فعالیت‌های پژوهشی آنان بوده است .

- نقش پژوهش در توسعه همه‌جانبه پایدار چنان برجسته و انکارناپذیر است که می‌توان آن را بدون تردید نیروی محرک توسعه در همه حوزه‌ها اعم از فرهنگ، اقتصاد، سیاست و جامعه دانست. اما علی‌رغم اعتراف و اذعان نسبت به اهمیت مقوله پژوهش، این حوزه با دشواری‌های ساختاری و عملکردی فراوانی مواجه است.

پژوهش، گام نخست برای حمایت از تولید ملی

متأسفانه در ایران، فرهنگ پژوهش برخلاف فرهنگ آموزش، گسترش نیافته و نهادینه نشده است. اما فارغ از این نقاط ضعف در زمینه مسائل پژوهشی، آنچه در این بحث حائز اهمیت است، استفاده مفید و موثر از ظرفیت‌های موجود تحقیقاتی کشور به منظور انجام اقدامات مدبرانه در بهبود تولید ملی در کشور است. اگر یک تولیدکننده خرد یا کلان، در آغاز یا ادامه فرآیند تولید خود، از همین ظرفیت‌های پژوهشی موجود استفاده کرده و تصمیمات خود را بر پایه نتایج حاصل از کارهای پژوهشی قرار دهد، اگر مسئولان حوزه اعتباری

بانک‌ها، پیش از اعطای تسهیلات به تولیدکنندگان، هدایت منابع مالی خود را منوط به نتایج کار پژوهشگران در پایش و ارزیابی مستمر صنایع و تولیدات مرتبط با آن بانک کنند، اگر مسئولان وزارتخانه‌های «جهاد کشاورزی»، «صنعت، معدن و تجارت»، «کار و امور اجتماعی» تصمیمات مربوط به نحوه به‌کارگیری عوامل تولید موجود (کار، سرمایه و...) را مبتنی بر عملیات پژوهشی اتخاذ کنند، آنگاه با فرض تامین سایر الزامات مربوط به ارتقای تولید ملی، نتایج مطلوبی حاصل خواهد شد؛ بنابراین تولید ملی، اهداف والای خود را لمس خواهد کرد.

جایگاه علم و دانش در احادیث حضرت محمد (ص)

__ ایمان برهنه است و لباس او پرهیزگاری است و زینت و آرایش او حیا و شرم است و ثمر و بهره او علم و آگاهی.

__ نزدیکترین مردمان به درجه نبوت اهل علم و جهادند: اما اهل علم به این خاطر که مردم را بر آنچه که پیامبران آورده اند ارشاد و راهنمایی می کنند، و اهل جهاد با شمشیر (و اسلحه زمان خود) (به خاطر استقرار و توسعه) آنچه که پیامبران آورده اند جهاد میکنند.

__ عالم (واقعی) امین خدای پاک و منزّه است در روی زمین (در تعلیم و توسعه دین).

__ در روز قیامت سه گروه طلب عفو و بخشش می کنند، اول پیامبران، بعد، علمای (عاملین) سپس شهدای (راه دین).

__ بامداد (یکروز) بدنبال آموختن بابی از علم بروی بهتر از آن است که صد رکعت نماز بگزاری.

__ خداوند به هیچ عالمی، علمی نداده است مگر اینکه همان عهد و پیمانی را که بر پیامبران بسته است بر او نیز گرفته است که آن را (برای مردم) بیان کند و پنهان ندارد.

__ پیامبر اکرم (ص) خطاب به معاذ فرمودند: اگر خداوند یک مرد را به واسطه تو هدایت کند از دنیا و آنچه که در دنیاست برای تو بهتر می باشد.

__ طلب علم بر هر فرد مسلمان فرض است.

__ در روز قیامت شدیدترین افراد از نظر عذاب، عالمی است که خداوند علم او را سودمند نساخته باشد.

— کسی که علمش بیشتر شود و هدایت و راستیش افزون نشده باشد، جز دوری از خدا چیزی را نیفزوده است.

روند پژوهشی خلقت و زندگی

— یکی از ودیعه های نهاده شده از سوی خدای متعال در وجود بشر، بهره برداری از قدرت شگرف اندیشه است، که فضای زندگی جدیدی را برای انسانها به ارمغان آورده است. این فضای جدید و این تمدن نوظهور که خود برخاسته از تعاملات عمیق میان تمدنی و میان فرهنگی است، موجب خواستها، نیازها، اندیشهها مسائل و مشکلاتی است که به نوبه خود توسعه علم و اندیشه را می طلبند.

— در این مسیر اندیشههای ژرف در قالب پژوهشهای بنیادین صورت بحث پذیر به خود می گیرند و دستمایه انجام پژوهشهای کاربردی می شوند تا خواستها و نیازها را پاسخ گویند و راه حل های بهتر و بیشتری برای مسائل و مشکلات جوامع بشری پیشنهاد کنند و همین جاست که نقش موثر و سهم بسزای بخش تحقیقات در روند تحولات جوامع آشکار می شود.

— تحولات زندگی بشر در قرن بیستم نشان از گسترش روز افزون اهمیت علم و تحقیق داشت، به ویژه در نیمه دوم این قرن کشورهای صنعتی و در حال توسعه با آگاهی از نقش پژوهش در خلق فن آوری و شتابدهی برای توسعه، عمده توجه خود را مصروف تقویت و ارتقای بخش تحقیق نموده اند. از این روست که می توان گفت بین پیشرفت بخش تحقیق و شتاب توسعه فراگیر و پایدار در هر کشور ارتباط مستقیم برقرار است.

هفته پژوهش و فناوری

— وجود هفته پژوهش و فناوری فرصت مناسبی برای توجه و تمرکز روی ابعاد مختلف پژوهش و فناوری در کشور است که باید از صورت شکلی و فرمالیته بودنش خارج شود و بیشتر کیفی سازی و عمق بخشیدن به مطالعات از اهداف اصلی آن باشد.